

Svar på skriftligt spörsmål SSS 437/2018 rd

Svar på skriftligt spörsmål om sänkning av Forststyrelsens produktivitetskrav

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 437/2018 rd undertecknat av riksdagsledamot Heli Järvinen /gröna:

Hurdana åtgärder har regeringen för avsikt att vidta för att sänka Forststyrelsens produktivitetskrav och för att styra Forststyrelsen mot att använda en lägre räntesats samt

är regeringen beredd att övergå till metoder för kontinuitetsskogsbruk och avstå från kalavverkning när det på grund av sjukdomsangrepp på skogen eller förekomsten av skadeinsekter inte är nödvändigt?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

I enlighet med 2 § i lagen om Forststyrelsen (234/2016) ska Forststyrelsen på ett hållbart sätt använda, vårda och skydda statens jord- och vattenegendom som den besitter. Forststyrelsen ska också bedriva en resultatrik verksamhet. Forststyrelsen ska bedriva affärsverksamhet på sitt område inom ramen för de samhällliga förpliktelser som ålagts den i denna lag och preciserats i statsbudgeten samt sköta de offentliga förvaltningsuppgifter som ålagts den. Forststyrelsen verkar enligt företagsekonomiska principer samt enligt de mål för Forststyrelsens tjänster och övriga mål för verksamheten som riksdagen har ställt upp för den. Forststyrelsen idkar skogsbruk och annan affärsverksamhet på marknadsmässiga grunder via sina dotterbolag.

Enligt 25 § i lagen om Forststyrelsen har Forststyrelsen ett eget kapital som består av grundkapitalet och övrigt eget kapital. Grundkapitalet är kapital som har placerats i affärsverket och som utgör grund för intäktsföringen av vinsten. Övrigt eget kapital är kapital som har anvisats Forststyrelsen av dess vinst, eller kapital som har överförts till affärsverket såsom övrigt eget kapital. Värdet av den jord- och vattenegendom som överfördes till Forststyrelsen den 15 april 2016 som grundkapital är ungefär 2 600 miljoner euro och värdet av den jord- och vattenegendom som ska överföras som övrigt eget kapital är ungefär 1 200 miljoner euro. Affärsverkets grundkapital och övriga tillgångar och skulder exkl. offentliga förvaltningsuppgifter upptogs till verkligt värde den dag lagen trädde i kraft.

Resultatkravet för Forststyrelsens affärsverksamhet har fastställts i de ägarpolitiska riktlinjerna för Forststyrelsen för åren 2016–2020 som ekonomisk-politiska ministerutskottet godkände 25

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 437/2018 rd

oktober 2016. Enligt riktlinjerna ska Forststyrelsens affärsverksamhet vara lönsam och ge en skälig årlig avkastning på det kapital som har investerats i den samt en jämn intäktsföring till ägaren. Målet är att höja avkastningen på investerat kapital till 4,6 % senast år 2020. Resultatmålet fastställs årligen utgående från kravet på avkastning på eget kapital med betraktande av de marknadsfaktorer som inverkar på resultatets storlek, de mål som ställts upp för Forststyrelsens tjänster och annan verksamhet, de samhällseliga förpliktelseerna samt säkerställandet av tillräcklig soliditet och utvecklingsmöjligheter för det dotterbolag som idkar skogsbruk.

Forststyrelsens avverkningsplan för ekonomiskog (mångbruksskog), det vill säga den virkesmängd som avverkas med olika metoder, är ungefär 6,4 miljoner kubikmeter årligen samtidigt som tillväxten är cirka 11 miljoner kubikmeter. Mängden i avverkningsplanen är 1,9 miljoner kubikmeter större om inte de samhällseliga förpliktelseerna enligt 6 § i lagen om Forststyrelsen (främjande av den biologiska mångfalden, rekreativsmöjligheterna, renskötseln och samekulturen) beaktas. Av Forststyrelsens ekonomiskog är 0,5 miljoner hektar sådan skog som inte brukas eller som faller inom ramen för begränsat bruk på grund av samhällseliga förpliktelser.

Forststyrelsens årliga avverkningsplan fastställs i regionala naturresursplaner. För att fastställa avverkningsplanen gör man avverkningsberäkningar. I beräkningarna används den nyaste informationen om skogsresurserna, aktuell information om områdesekologisk planering och begränsningar som övriga markanvändningsformer orsakar. Räntesatsen i avverkningsberäkningarna motsvarar de räntesatser som andra aktörer i skogsbranschen använder. Till exempel Naturresursinstitutets landsomfattande avverkningsplaner grundar sig på samma räntesats. De diameter- och ålderskriterier för förnyelse av skog som anges i Forststyrelsens anvisningar om skogsvård samt de övriga kriterierna för att säkra verksamhetens långsiktiga hållbarhet sänker i praktiken den faktiska räntan med nästan en procent. Olika räntesatser används i avverkningsberäkningarna och resultaten av beräkningarna används när regionala avverkningsplaner fastställs. En avverkningsplan fastställs inte enbart utifrån avverkningsberäkningen utan den korrigeras ner på grund av faktorer som inte kan beaktas i beräkningen, till exempel att inte vidta några skogsbehandlingsåtgärder vid bäckstränder. Skogsbeståndets volym måste i slutet av beräkningsperioden (efter 40 år) vara minst lika stor som i början av perioden.

Tidpunkten för förnyelse av mångbruksskog väljs på företagsekonomiska grunder. Beslut om förnyelse fattas när det är ekonomiskt mera fördelaktigt att förnya skogen än att fortsätta odla den. Ibland kan det vara motiverat att fortsätta odla skogen också efter att tidpunkten för förnyelse har passerat med betraktande av kommande avverkningsmöjligheter, odling av special-trädslag, tillgodogörande av gödningseffekter, andra former av markanvändning eller miljöaspekter. Som förnyelsekriterier använder Forststyrelsen ovannämnda genomsnittliga mått (diameter och ålder). Kriterierna avviker inte från de förnyelsekriterier som används allmänt inom skogsbruket. Kriterierna motsvarar kriterierna för förnyelse av skog i de skogsvårdsrekommendationer som Tapio Ab har utarbetat och som har beräknats utgående från ett räntekrav på 2–3 procent. Dessutom ingår en minimiålder i Forststyrelsens skogsvårdsanvisningar. Skog som inte har uppnått minimiåldern får inte förnyas.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 437/2018 rd

Forststyrelsen har målet att välja den förnyelsemetod som lämpar sig bäst för varje område. På valet av metod inverkar alla delaspekter av hållbart skogsbruk; ekonomisk, ekologisk, social och kulturell hållbarhet. Kontinuitetsskogsbruk är ett ekonomiskt tänkbart alternativ i stället för kalavverkning på en del områden, men metoden är inte tillämplig överallt. I statens skogar används metoder för kontinuitetsskogsbruk på de områden där de lämpar sig, speciellt om det med tanke på annan användning av områdena är viktigt att skogen bevarar en fullskiktad struktur. Sådana områden är till exempel karga tallskogar i Lappland, skogar som används för turism och friluftsliv samt skogar på torvmark som lämpar sig för metoden. Av Forststyrelsens förnyelseavverkningar görs 15 procent som specialavverkningar.

Forskarnas syn på huruvida kontinuitetsskogsbruk är mera lönsamt än skogsbruk med likåldriga skogar skiljer sig från varandra och saken kräver vidare utredningar. För att uppnå klimatmålen måste produkter som producerats med fossila bränslen ersättas med träbaserade produkter och skogarna bevaras som tillväxtdugliga kolsänkor.

Målet på en avkastning om 4,6 procent på investerat kapital, som fastslogs i de ägarpolitiska riktlinjerna för Forststyrelsen för åren 2016–2020, motsvarar med nuvarande organisationsstruktur och balansvärden ett resultat efter skatt på 120 miljoner euro. Resultatmålet kan anses vara krävande men realistiskt och den möjliggör iakttagande av de samhälleliga förpliktelser som förutsätts i lagen om Forststyrelsen på nuvarande nivå. Resultatmålet kan sålunda betraktas vara i balans med hållbar vård och användning av statens jord- och vattenslag i enlighet med kraven i lagen om Forststyrelsen samt, enligt regeringens uppfattning, ge den bästa sammantagna nyttan med tanke på samhällets olika mål.

Helsingfors 16.11.2018

Jord- och skogsbruksminister Jari Leppä